

Bespreking: Guus van der Veer

Huub Buijssen: 'De magische wereld van Alzheimer' 25 tips voor meer begrip en tevredenheid. Uitgeverij Unieboek/Het Spectrum bv, Houten 2011, ISBN 9789000305049 (Dementie / Alzheimer/PO/1). Zie ook: www.unieboekspectrum.nl

Soort boek/ziekte/stijl: Dit boek van 143 pagina's bevat, zoals de ondertitel aangeeft, 25 praktische tips voor mensen die in hun directe omgeving met een dementerend persoon te maken hebben. Die 25 tips zijn verwerkt in evenzovele korte hoofdstukjes (2-4 pagina's), waarin de auteur zijn ervaringen in de omgang met dementerende familieleden verbindt met wetenschappelijke kennis en ervaringen van hulpverleners.

Over de schrijver: Klinisch psycholoog Huub Buijssen (1953) is oprichter en directeur van Buijssen Training en Educatie, een bureau dat gespecialiseerd is in trainingen voor medewerkers in zorg en welzijn. Hij schrijft eens per week een column in de Telegraaf en beantwoordt in die krant samen met vier andere deskundigen vragen van lezers die te maken hebben met ziekte en gezondheid. Huub Buijssen is deskundige op het gebied van dementie, zoon van een vader die Alzheimer had en een dementerende moeder.

Korte beschrijving: Sommige van de 25 hoofdstukken geven algemene, nuttige informatie over de verschijnselen dementie, in andere hoofdstukken gaat het meer over de omgang met een dementerende. De schrijver gaat uit van de gedachte dat het gedrag van een dementerende, hoe lastig of bizar het ook mag zijn, een betekenis heeft. Inzicht in die betekenis kan helpen om beter met een dementerende om te gaan, en daardoor de zorg voor hem of haar langer vol te houden. Hij komt, op basis van voorbeelden uit zijn eigen familie, tot aanbevelingen als: "Bespaar uzelf een welles nietes", "Reageer niet op de inhoud maar op het gevoel", "Blijf praten". In andere hoofdstukken verwoordt hij vooral de behoeften van dementerende: "Boosheid is vaak een ander gevoel", "Verras me niet", "Wie wil me troosten?".

Wat viel op: De korte hoofdstukjes waarin het boek is opgedeeld maken het mogelijk om de soms zware kost die het bevat in kleine brokjes te verteren. Ik las het tijdens treinreizen: een hoofdstukje lezen, en dan de rest van de reis uit het raam staren en mijmeren over dementerende mensen in mijn omgeving in heden en verleden.

Citaten: Pag.48,49: "Als we bij vader in het verpleeghuis op bezoek waren, zei hij weleens: 'Ik zit hier maar de hele dag en zie niemand' (.) Mijn moeder zegt nu soms hetzelfde als mijn vader. 'Soms wou ik dat Onze Lieve Heer me maar kwam halen. Ik zie nu toch bijna niemand meer'. Objectief gezien is dat een vreemde uitspraak, weinig mensen van 91 jaar hebben zoveel aanloop en aanspraak als mijn moeder. (...) Welk gevoel zit er achter hun verwijt? Inderdaad, waarschijnlijk eenzaamheid. Of, dat is ook mogelijk, gemis en verlangen. In plaats van te zeggen: 'Wat zegt u me nou, uw kinderen komen dagelijks langs' is een betere reactie: 'U voelt zich alleen', of 'U mist uw kinderen'. En als uw dementerende naaste zegt 'Ik wil naar huis, naar mijn moeder', dan kunt u, in plaats van te zeggen dat moeder al lang geleden is overleden, beter vragen: 'U houdt veel van uw moeder? Vertel eens iets over haar'."

Pag.58: “Doe om te beginnen uw best om een dementerende naaste zo weinig mogelijk te laten falen. Test dus niet. Vermijdt een zin als: ‘Weet je nog wie dat meisje is?’ Zeg liever: ‘Kijk moeder, mijn dochter Hanna is ook meegekomen. Hanna, geef je oma eens een kusje.’”

Pag.96: “En wanhoop niet, genieten blijft mogelijk. Ik zie het wekelijks bij mijn moeder. Bijvoorbeeld als mijn broer Marcel, die naast haar woont, met zijn zoontje van anderhalf of met zijn baby van vier maanden langskomt. Als het jongetje haar een kusje geeft of als zij de baby in haar armen neemt en die naar haar lacht, is ze zo intens blij en gelukkig. Ze geniet ook zichtbaar als ze de vogeltjes op het gazon rond haar huis het brood ziet pikken dat ze even tevoren heeft uitgestrooid. Ze geniet als ze praat over haar jeugd.”